

ایران

ویژه نامه

- شنبه، ۹ دی ۱۴۰۲
- ۱۶ جمادئ الثانی ۱۴۴۵
- سال بیست و نهم
- شماره ۸۳۶۶

مقام معظم رهبری

و توصیه‌های مکرر درباره علامه

زنده نگه‌داشتن

راه آقای مصباح

واجب است

کلام رهبری

محمدتقی مصباح یزدی (۱۳۱۳-۱۳۹۹ش) فقیه، فیلسوف، مفسر قرآن و از اندیشمندان و اساتید حوزه علمیه قم بود. وی از مهم‌ترین نظریه‌پردازان و مدافعان نظریه ولایت‌مطلقه فقیه در ایران به‌شمار می‌رفت و همواره مخالف قرائت‌های مختلف از دین بود و به مرجعیت روحانیت در تفسیر دین اعتقاد داشت.

آیت‌الله مصباح یزدی، آثار متعددی درباره علوم اسلامی از جمله تفسیر، فلسفه، اخلاق و معارف اسلامی دارد. «آموزش فلسفه» و «آموزش عقاید» متن درسی مراکز حوزوی و دانشگاهی است و به زبان‌های مختلف ترجمه شده است. «معارف قرآن»، «اخلاق در قرآن»، «نظریه سیاسی اسلام» و «نظریه حقوقی اسلام» از جمله آثار اوست.

آیت‌الله مصباح در ۱۲ دی ۱۳۹۹ش، بر اثر بیماری در تهران درگذشت و در ۱۵ دی پس از تشییع در قم، در حرم حضرت معصومه(س) دفن شد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی همواره علاقه خاصی به آیت‌الله مصباح داشتند تا جایی که بزرگداشت ایشان را یکی از واجبات کارهای حوزه و روحانیت برشمرده و تأکید کردند مرحوم آقای مصباح خصوصیات منحصر به فردی داشتند که من در مجموعه فضایی برجسته‌ی قم که از قدیم می‌شناختم و حالا هم بحمدالله برکات بعضی‌شان ادامه دارد، نگاه می‌کنم، جامع این خصوصیات را کسی [جز] مثل مرحوم آقای مصباح، مشاهده نمی‌کنم.

بدون تردید در طول مدت رهبری بابرکت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای هیچ شخصیتی همچون علامه محمدتقی مصباح یزدی مورد تمجید و تأیید رهبر انقلاب قرار ننگرفته است. دقت و تأمل در جنس تعابیر معظم‌له در مورد آیت‌الله مصباح نشان می‌دهد ایشان جایگاه یگانه‌ای برای آیت‌الله مصباح در فضای فکری و سیاسی کشور قائل هستند. مقام معظم رهبری تاکنون بارها و بارها در تجلیل از شخصیت آیت‌الله مصباح سخنانی را بیان داشته‌اند. بازخوانی مطالب زیر عنایت ویژه آقا به فیلسوف بصیر انقلاب را ثابت می‌کند:

رهبر انقلاب ضمن اشاره به تقوا و نیز کارهای علمی، فقهی و فلسفی آیت‌الله مصباح، بر ضرورت انتشار و اشاعه افکار، کتب و سخنرانی‌های این علامه بویژه در صدا و سیما و فضای مجازی تأکید کردند.

علامه طباطبایی و شهید مطهری زمان

مقام معظم رهبری در اوج حملاتی که در محافل و نشریات مختلف به آیت‌الله مصباح وارد می‌شد، فرمودند:

«بنده نزدیک به ۴۰ سال است که جناب آقای مصباح را می‌شناسم و به ایشان به‌عنوان یک فقیه، فیلسوف، متفکر و صاحب‌نظر در مسائل اساسی اسلام ارادت قلبی دارم. اگر خداوند متعال به نسل کنونی ما این توفیق را نداد که از شخصیت‌هایی مانند علامه طباطبایی و شهید مطهری استفاده کند، اما به لطف خدا این شخصیت عزیز و عظیم‌القدر، خلآن عزیزان را در زمان ما پسر می‌کند.»

صاحب حرف رسا و نافذ، منطقی قوی و مستحکم

مقام معظم رهبری در جمع دانشجویان شرکت‌کننده در طرح ولایت در سال ۱۳۷۹ فرمودند:

«این هجوم‌های تبلیغاتی را که به شخصیت‌هایی برجسته، به انسان‌های والا و بااخلاق برجسته می‌کنند، اینها همه‌اش نشان‌دهنده اهداف و نیات دشمن است. یک نفر مثل جناب آقای مصباح که حقیقتاً این شخصیت عزیز، جزو شخصیت‌هایی است که همه دلسوزان اسلام و معارف اسلامی از اعماق دل بایستی قدرتان و سپاسگزار این مرد عزیز باشند، مورد هجوم تبلیغاتی قرار می‌گیرند… حرف رسا و نافذ، منطقی قوی و مستحکم هر جایی که باشد، آنجا را دشمن زود تشخیص می‌دهد، چون حساب‌گر است دشمن آنجا را خوب می‌شناسد و به مقابله‌اش می‌آید با مرحوم شهید مطهری هم همین‌جوری برخورد کردند. امروز شهید مطهری در دنیا نیست البته امروز هم بعضی‌ها شهید مطهری را رها نمی‌کنند حتی امروز هم به او تهاجم می‌کنند لکن آن روزی که زنده بود، آن کسانی که بودند و دیده‌اند، می‌دانند که با آن شهید عزیز چه کردند؛ چه اهانت‌ها، چه ناشایست‌ها و ناسازها که به آن چهره مطهر و منور زده شد…»

بسیار متشکریم از خدای متعال به خاطر شما

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در تاریخ ۶ تیر ۱۳۷۹ نیز به منزل آیت‌الله مصباح یزدی در قم رفته و دقایقی را در جمع ایشان و خانواده مکرم‌شان حضور یافتند. از جمله مطالبی که در این جلسه مطرح شد، این بود که مقام معظم رهبری خطاب به ایشان فرمودند:

«روزنامه کیهان یک مقاله زیبا خطاب به شما نوشته- البته اسم نیاورده، ولی مخاطبش شما هستید درست همان چیزی که آدم در دلش هست، همان را درباره شما مطرح کرده- حتماً بگردید و بخوانید این یک روشنفکر مسلمان است، یک جوان روشنفکر مسلمان است، یک مسطوره‌ای است، یک نمونه‌ای است از کسانی که درباره جنابعالی و کار بزرگی که

مطهری، از معارفی که امروز بزرگانی از قبیل آقای مصباح و دیگران که واقعاً مبانی فکری اسلام دست اینهاست؛ از اینها استفاده کنند حتی می‌شود اینها را ساده کرد، شما می‌توانید این کار را بکنید.»

منبع فکر و اندیشه بی‌غل و غش معارف اسلامی

مقام معظم رهبری بار دیگر در جمع دانشجویان و دانش‌آموزان طرح ولایت در سال ۱۳۸۱ فرمودند: «لازم است تشکر کنم از معلمان و استادان و دست‌اندرکاران و مدیران این تلاش فرهنگی که بسیار باارزش است و مخصوصاً از شخص جناب آقای مصباح که حقیقتاً یکی از وجودهای مبارک و مقتصد در دوره ما هستند و منبع فکر و اندیشه بی‌غل و غش معارف اسلامی- ان شاءالله خداوند به ایشان و دیگر دست‌اندرکاران توفیق ادامه این خدمت بسیار باارزش را عنایت کند و وسیله بهره‌مندی هرچه بیشتر، گسترده‌تر و عمیق‌تر جوانان را از این سرچشمه‌های معرفت فراهم کند.»

مطالب کتاب شما نه مفید بلکه ضروری بود

مقام معظم رهبری همچنین با اشاره به کتاب «آذرخشی دیگر از آسمان کربلا» که حاوی مجموعه سخنرانی‌های آیت‌الله مصباح در محرم ۱۴۲۱ قمری - سال ۱۳۷۹- است، فرمودند: «بنده این کتاب مربوط به عاشورا تقریباً همه‌اش را خواندم مطالبی است لازم، نمی‌شود گفت مفید، بالاتر از عقابانی می‌کند یک وقتی یک مطلبی مفید (است). مطالب ضروری و لازم است از آن مطالبی هم هست که مخاطب را آگاه می‌کند و به مقابله‌اش می‌آید با مرحوم شهید مطهری هم همین‌جوری برخورد کردند. امروز شهید مطهری در دنیا نیست البته امروز هم بعضی‌ها شهید مطهری را رها نمی‌کنند حتی امروز هم به او تهاجم می‌کنند لکن آن روزی که زنده بود، آن کسانی که بودند و دیده‌اند، می‌دانند که با آن شهید عزیز چه کردند؛ چه اهانت‌ها، چه ناشایست‌ها و ناسازها که به آن چهره مطهر و منور زده شد…»

بسیار متشکریم از خدای متعال به خاطر شما

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در تاریخ ۶ تیر ۱۳۷۹ نیز به منزل آیت‌الله مصباح یزدی در قم رفته و دقایقی را در جمع ایشان و خانواده مکرم‌شان حضور یافتند. از جمله مطالبی که در این جلسه مطرح شد، این بود که مقام معظم رهبری خطاب به ایشان فرمودند:

«روزنامه کیهان یک مقاله زیبا خطاب به شما نوشته- البته اسم نیاورده، ولی مخاطبش شما هستید درست همان چیزی که آدم در دلش هست، همان را درباره شما مطرح کرده- حتماً بگردید و بخوانید این یک روشنفکر مسلمان است، یک جوان روشنفکر مسلمان است، یک مسطوره‌ای است، یک نمونه‌ای است از کسانی که درباره جنابعالی و کار بزرگی که

تجلیل از فضل، اخلاص و تقوای آیت‌الله مصباح یزدی

در جریان سفر تاریخی مقام معظم رهبری به قم در سال ۸۹ مدبر، مستولان و اعضای هیات‌های علمی مؤسسه آموزشی، پژوهشی امام خمینی راه رهبر معظم انقلاب اسلامی دیدار کردند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این دیدار با ابراز خرسندی فراوان از تلاش‌های عمیق مؤسسه آموزشی، پژوهشی امام خمینی ابراز داشتند: «این مؤسسه خوب، جامع و گام‌ل می‌تواند از لحاظ تلاش پیگیر، خستگی‌ناپذیر، خالصانه و عالمانه الگویی برای حوزه باشد.» ایشان با تجلیل از فضل، اخلاص و تقوای آیت‌الله مصباح یزدی، وجود این کمالات را در مدیریت یک مؤسسه موجب افزایش برکات الهی خواندند و افزودند: «خدمات و تلاش‌های این مؤسسه، به شکل صحیح اطلاع‌رسانی شود.»

این سه در ایشان جمع است: علم، بصیرت، صفا

رهبر معظم انقلاب اسلامی در یکی از آخرین سفرهای غیررسمی خود به شهر مقدس قم (اسفندماه ۸۹)که با هدف بازدید از بزرگان و مراجع عظام تقلید صورت گرفته است، با حضور در منزل آیت‌الله مصباح یزدی، نزدیک به ۳۰ دقیقه با ایشان و خانواده و فرزندان وی به گفت‌وگو پرداختند. در این دیدار که مشابه حضور پیشین ایشان در بیت آیت‌الله مصباح یزدی، سرشار از ابراز احساسات و عواطف خانواده آیت‌الله مصباح یزدی بود، رهبر معظم انقلاب نکاتی را پیرامون ویژگی‌های شخصیتی آیت‌الله مصباح یزدی بیان فرموده و به ابراز احساسات خانواده ایشان پاسخ گفتند.

رهبر فرزانه انقلاب همچنین اظهار داشتند: «بنده هم به سهم خودم قدر آقای مصباح را می‌دانم. واقعاً می‌دانم که ایشان در کشور و برای اسلام چه وزنه‌ای هستند و حقا و انصافا ما امروز نظیر ایشان را-حالا به این تعبیر بگوییم- خیلی نادر نظیر آقای مصباح ممکن است وجود داشته باشد با این وزانت علمی و عمق علمی و احاطه و وسعت و با این آگاهی و بینش و صفا.»

رهبر معظم انقلاب تصریح کردند: «این سه جهت در ایشان جمع است؛ هم علم، هم بصیرت به معنای حقیقی کلمه و هم صفا. این سه تا با هم در وجود ایشان خیلی ارزشمند است. خداوند متعال ان‌شاءالله وجود ایشان را برای ما و انقلاب محفوظ بدارد و وجود ایشان را سالم بدارد تا همه بتوانند از برکات ایشان استفاده نمایند.» همچنین رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیداری که با خانواده این عالم بزرگوار داشتند به ارائه بیاناتی پرداختند که در ادامه به آن اشاره می‌کنیم.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای فرمودند: مرحوم مصباح ویژگی‌های خاصی داشتند. علم فراوان، فکر خوب و نواور، بیان واضح، انگیزه تمام‌نشدنی و بی‌نظیر، اخلاقیات و رفتار شایسته و مجموع اینها را نمی‌توان در کسی پیدا کرد.

ایشان بااشاره به آیه ۳۰ سوره زمر فرمودند: همه رفتنی هستند ولی مهم این است که راه ایشان ادامه پیدا کند. آثار ایشان، چه آثار مکتوب و چه آثار صوتی ایشان، از همه جهت خوب است و نباید فراموش شود و مسکوت بماند.

رهبر انقلاب افزودند: آیا امروز هم به همان شکلی که مؤسسه امام خمینی (ره) تأسیس شد، تازه و با طراوت خواهد ماند؟ الان هم باید همان‌گونه تازه بماند. برخی آثار تعداد نسخه‌های منتشرشده کتاب‌های ایشان نمی‌توان قضاوت کرد. فلان متفکر غربی مثل هگل چند کتاب نوشته؟ ولی افکارش را از این کتاب‌ها استخراج می‌کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای فرمودند: من با مرحوم مصباح درباره ملاصدرا حرف‌ها زدم. درباره خود مصباح هم باید دید نقطه تمرکز ایشان در علوم مختلف چیست و این نقاط تمرکز باید تکرار شود تا این فکر بماند و تا اسم آقای مصباح را می‌آورند، بدانند فکر مصباح است.

رهبر انقلاب افزودند: وجود ایشان مایه برکت بود و از دوره جوانی حدود سال ۳۶ یک مرد متدین و اهل تقوی بود. از کسانی بود که دیدن ایشان هم انسان را به یاد خدا می‌انداخت و هر چه گذشت بهتر هم شد.

همچنین رهبر انقلاب در کتاب «مصباح عزیز» آورده‌اند: آقای مصباح جزو گروه یازده نفری بودند و با چه زحماتی و… جزو آن عناصری که از اول، یعنی قبل از شروع نهضت، ایشان عاشق و فریفته امام بود.

منبع بی‌غل وغش معارف اسلامی

جناب آقای مصباح حقیقتاً یکی از وجودهای مبارک و مقتصد در دوره ما هستند؛ منبع فکر و اندیشه بی‌غل وغش معارف اسلامی.

همواره بر مدار حق

از دهه ۱۳۲۰ تاکنون جناب آقای مصباح را می‌شناختم، همواره بر مدار حق بود. آیت‌الله مصباح یک فقیه، متکلم، فیلسوف، مفسر و زمان‌شناس بصیر بود. از همه اینها مهم‌تر جزو شخصیت‌های برجسته‌ای بود که هیچ‌گاه در تقدم نظام بر خود تردید نداشت و در این راه بدون لحاظ داشتن موقعیت علمی خود به دل خطر رفت و گاهی یک تنه با خناسان مسلط، مصاف داد.

«منابع در روزنامه موجود است»

از دهه ۱۳۳۰ تاکنون جناب آقای مصباح را می‌شناختم، همواره بر مدار حق بود. آیت‌الله مصباح یک فقیه، متکلم، فیلسوف، مفسر و زمان‌شناس بصیر بود. از همه اینها مهم‌تر جزو شخصیت‌های برجسته‌ای بود که هیچ‌گاه در تقدم نظام بر خود تردید نداشت